

Секторни алианси на уменията - програма „ЕРАЗЪМ+”

Секторните алианси на уменията са транснационални проекти. Те се разработват въз основа на наличните данни за тенденциите в даден икономически сектор и за необходимите умения за успешна реализация в една или повече професионални области. Секторните алианси на уменията разработват и реализират съвместни програми за професионално обучение и иновативни методики за преподаване и обучение. Специален акцент се поставя върху ученето в процеса на работата като метод, чрез който учащите придобиват умения, търсени на пазара на труда. Наред с горното, секторните алианси на уменията прилагат в практиката общите за ЕС инструменти за признаване на обучението.

Секторните алианси на уменията са насочени към преодоляване на пропуските в уменията. Те целят повишаване на способността на системите за първоначално и продължаващо професионално обучение, за да отговарят на изискванията на пазара на труда. Тези цели могат да бъдат постигнати чрез:

- модернизирани на професионалното образование и обучение (ПОО);
- засилване на обмена на знания и практики между институциите за професионално образование и обучение и пазара на труда, посредством интегриране на ученето в процеса на работата;
- поощряване на трудовата мобилност, взаимното доверие и признаването на квалификациите на европейско равнище в съответните сектори.

1. Кой може да участва?

Общото правило е, че секторните алианси на уменията са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори по програмата могат да участват в качеството на партньори, (но не на кандидатстващи организации), като изискването е тяхното участие да има съществена добавена стойност към проекта и да е подробно обосновано - виж раздел „Легитимни държави” в част А от Практическото ръководство по програма „Еразъм+“ -

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/documents/erasmus-plus-programme_guide_en.pdf#page=24

Допустими участващи организации

- институт/училище за професионално образование;
- център за ПОО;
- междуфирмен център за обучение;
- публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие);
- публичен орган на регионално или национално равнище с компетентност в областта на ПОО;
- висше училище, предоставящо ПОО;
- социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации;
- посредническа организация или сдружение, което представлява организации с дейност в областта на образованието, обучението или младежта;
- научноизследователски институт;
- културна и/или творческа организация;

- организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги;
- орган с компетентност в областта на признаването;
- акредитиращ, сертифициращ или издаващ квалификации орган.

Една организация може да участва — като кандидат или **пълноправен партньор** — **само в едно заявление** за секторен алианс на уменията в даден момент. Това правило не се прилага за асоциираните партньори. Ако една организация участва като пълноправен партньор в две или повече предложения, всички тези предложения ще бъдат отхвърлени при проверка за съответствие с изискванията и няма да бъдат допуснати за оценяване.

Изключение: в държавите, където само една структура има регулаторна функция за професионалното образование и обучение, тази организация може да участва в повече от един алианс, но трябва да се предоставят доказателства, показващи, че тя е в монополно положение.

Брой на участващите организации

Секторният алианс на уменията трябва да има минимум девет пълноправни партньори от минимум три различни държави по програмата. Участието на асоциираните партньори не се счита за изпълнение на това изискване.

Пример: Ако даден секторен алианс на уменията обхваща 3 държави, той трябва да има 3 публични или частни структури, които предоставят ПОО (по една от държава), 3 публични или частни структури, които имат специфичен за отделните сектори експертен капацитет и представляват или присъстват в даден сектор (по една от държава), и 3 публични или частни структури, които имат регулаторни правомощия по отношение на системите за образование и обучение (по една от държава).

Изключение: Европейските представителни организации* не трябва да имат допълнителни партньори в държавата, в която са установени, при условие че вече е спазено изискването за минималния брой участващи организации (9) от общо (3) държави по програмата, без да се счита „представителната организация”.

В секторните алианси на уменията трябва да бъдат включени следните категории структури съгласно посочените по-горе условия:

1. Публични или частни структури, които предоставят ПОО (например: мрежи от институции/училища за професионално образование, центрове за ПОО, междуфирмени центрове за обучение; предприятия с повече от 250 служители, разполагащи с ведомствен отдел за обучение, и по-специално предприятия, които организират чиракуване, или предприятия, които организират съвместно обучение; висши учебни институции, които предоставят ПОО).
2. Публични или частни структури, които разполагат с експертен капацитет за съответния сектор и същевременно са представителни или присъстват в дадения сектор (на регионално, национално или европейско равнище), като например: социални партньори, европейски секторни или професионални сдружения на работодатели или работници и служители, търговски, индустриални или занаятчийски камари, културни и творчески организации, органи или съвети по уменията, агенции за икономическо развитие, научноизследователски центрове.

---

* Европейска представителна организация е сдружение (често свързано с определен сектор) на няколко национални организации членки, което координира техните дейности, допринася за постигането на обща цел и работи за защита на техните общи интереси на европейско равнище.

3. Публични или частни структури, които изпълняват регулаторни функции по отношение на системите за образование и обучение (на регионално, национално или европейско равнище) като например: публични органи с компетентност в областта на ПОО, акредитиращи, сертифициращи или издаващи квалификации институции, органи с компетентност в областта на признаването, както и организации предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация.

Продължителност на проекта

Продължителността на проектите може да бъде минимум 2 или максимум 3 години. Тя трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване, въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.

В изключителни случаи срокът на действие на алианс на познанията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца, по искане на координиращата институция на проекта и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездните средства не се променя.

2. Как се кандидатства?

Всяка година, след актуализиране на Ръководството по програма „Еразъм+” от ЕК и минимум два месеца преди крайния срок за кандидатстване, на интернет страницата (<http://eacea.ec.europa.eu>) на Изпълнителната агенция за образование, култура и аудиовизия в Брюксел, се публикува Покана за кандидатстване по Ключова дейност 2. Там са описани стъпките за кандидатстване, крайните срокове и приложенията, които трябва да бъдат прикачени към Формуляра за кандидатстване. Подаването на формуляра за кандидатстване и съпътстващите го документи е електронно.

3. Какви дейности на секторните алианси на уменията се подкрепят?

Определяне на потребностите от умения и провеждане на обучение в даден икономически сектор*:

- при необходимост събиране и тълкуване на данни за потребностите от умения на пазара на труда в даден икономически сектор, чрез използване на информация от уебсайта „Панорама на уменията в ЕС“ . Където е приложимо, се използват и резултатите от работата на европейските секторни съвети по уменията;
- определяне на потребностите от предоставяне на обучение като се използват професионалните профили в Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO) - <https://ec.europa.eu/esco/home>).

Разработване на съвместни учебни програми:

- разработване на общи за ЕС секторни учебни програми за ПОО и при необходимост квалификационни стандарти, свързани с потребностите от умения, които са общи за сектора. Препоръчва се използване на информация от ESCO, когато е възможно;
- интегриране на умения или професионални профили в структурата на учебни програми за ПОО, както и квалификационни стандарти, ако е необходимо;
- описаните по-горе дейности следва да прилагат подхода на резултатите от обучението – Learning Outcomes (например чрез използването на Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) - http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm и

---

* 27 икономически сектора са разработени от ЕК , от които 4-ти е Human Health and Social Services Activities

др.), както и на принципите на осигуряване на качеството (например EQAVET - http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_en.htm);

- интегриране на иновативни подходи към преподаването и ученето, по-конкретно стратегическо и интегрирано прилагане на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и включване на възможности за прилагане на придобитите знания в практически проекти/учене на работното място.

Провеждане на съвместни учебни програми:

- провеждане на общи за ЕС секторни учебни програми, които са адаптирани или са създадени самостоятелно, въз основа на анализ и прогнози за потребностите на пазара на труда, за даден професионален профил;
- въвеждане на иновативни методи на преподаване и учене в областта на ПОО, в отговор на променящите се потребности и/или в полза на специфична целева група, в рамките на даден икономически сектор (например основано на ИКТ съдържание, услуги и методи, образование в условията на работното място);
- улесняване на признаването и сертифицирането на съответните резултати от обучението, чрез прилагане на принципите на:
  - Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) – http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm;
  - рамката за осигуряване на качеството в ПОО (EQAVET – http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_en.htm) и при необходимост обвързване на съответните квалификации с националната квалификационна рамка (НКР) или с други приложими европейски инструменти в съответния сектор.

4. Каква е ролята на организациите, участващи в алианси на познанията?

Кандидатстваща/координираща организация: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност и гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението.

Пълноправни партньори са тези участващи организации, които допринасят активно за постигането на целите на алианса на познанията. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише писмо - мандат, с което предоставя на координиращата организация отговорността да действа като основен бенефициент/ползвател по договора и от негово име, през периода на изпълнение на проекта. Ако е приложимо, това важи и за партньорите от „държавите партньори”, съгласно изискванията на програма „Еразъм+”.

Асоциирани партньори (незадължително): В алиансите на познанията могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на определени задачи по проекта. Те най-често подпомагат разпространението на резултатите и мерките за устойчивостта на алианса. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Тяжното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

5. Критерии за отпускане на безвъзмездни средства?

Основните критерии за отпускане на безвъзмездни средства са същите четири като при всички останали видове проекти, като се различава само изискваният минимум брой точки.

Релевантност на предложението – максимум 25 точки; Качество на структурата и изпълнението на проекта - максимум 30 точки; Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество - максимум 25 точки; Въздействие и разпространение - максимум 20 точки.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, проектните предложения трябва да получат минимум 70 точки, но те трябва да включват и изискваният минимум брой точки за всяка от категориите, както следва: „релевантност на проекта” - 13 точки; „качество на структурата и изпълнението на проекта” – 16 точки; „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество” – 13 точки; въздействие и разпространение – 11 точки.

6. Финансиране.

Максимален размер на безвъзмездната финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познанията със срок на действие 2 години е 700 000 EUR.

Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познанията със срок на действие 3 години е 1 000 000 EUR. Не се изисва съфинансиране.

Допустими разходи

Финансира се изпълнението на дейности, които са пряко свързани с изпълнението на проекта, включително: управление на проекта, срещи по проекта, интелектуални продукти (като учебни програми, педагогически материали, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), ИТ инструменти, анализи, проучвания и т.н.), разпространение на резултатите, участие в събития, конференции, пътни разходи и др.

Примерни основни стъпки при изготвянето на проектно предложение.*

Дефинират се потребностите от професионални или общовалидни умения за дадена професия, за целта се включва партньор, който да направи проучването. Препоръчва се и използване на данни от уебсайта „Панорама на уменията в ЕС“ - <http://euskilspanorama.cedefop.europa.eu/UsefulResources/?lookupid=1015&usefulresourcecategoryid=1015&>, както и от националната мрежа за оценка на компетенциите –<http://www.competencemap.bg/>. В резултат на анализа на данните образователните институции, партньори по проекта съвместно разработват учебен курс/програма/педагогически материали, образователни ресурси със свободен достъп и др. Готовият интелектуален продукт се акредитира от съответния регулаторен орган във всяка от участващите държави, който е и задължителен партньор по проекта (в България: за учебни планове на курсове към Центрове за професионално обучение акредитацията е от Националната агенция за професионално образование и обучение - НАПОО*, за учебни планове по специалност за образователно-квалификационна степен във висше училище - от Министерство на образованието и науката). Следващите стъпки са пилотно въвеждане на избрания интелектуален продукт и разпространение на резултатите.

За допълнителна информация - EACEA-EPLUS-SSA@ec.europa.eu.

· Примерът не изчерпва всички възможности за структуриране и реализиране на проектни предложения по „Секторни алианси на уменията”.

· Списък на професиите за професионално образование и обучение, в това число за Здравеопазване -http://www.navet.government.bg/assets/cms/File/vqualification/SPPOO_20-01-2014.pdf

Държавни образователни изисквания за професиите по Здравеопазване -
http://www.navet.government.bg/bg/doi/doi_dv/72-health

Регистър на центрове за професионално обучение с активна лицензия за обучение, в това число и на центрове към висши учебни институции
http://www.navet.government.bg/assets/cms/File/arch_cpo/sections/Legal-reg.htm